

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/200029>

Please be advised that this information was generated on 2019-06-02 and may be subject to change.

M. Kremers & M.H. Geurts¹

De invulling van het vervolgingsbegrip in de beklagregeling van artikel 552a Sv²

DD 2018/40

40.1 EHRM 5 juli 2001, ECLI:CE:ECHR:2001:0705JUD004108798

“31.

In order to determine whether in the course of the confiscation proceedings the applicant was “charged with a criminal offence” within the meaning of Article 6 § 2, the Court must have regard to three criteria, namely, the classification of the proceedings under national law, their essential nature and the type and severity of the penalty that the applicant risked incurring (see *A.P., M.P. and T.P. v. Switzerland*, judgment of 29 August 1997, *Reports of Judgments and Decisions* 1997-V, p. 1488, § 39, and, *mutatis mutandis*, *Welch*, cited above, p. 13, §§ 27-28).

32.

As regards the first of the above criteria – the classification of the proceedings under domestic law – while recent United Kingdom judicial decisions have been divided as to whether the application by the prosecution for a confiscation order amounts to the bringing of a “criminal charge” within the autonomous meaning of Article 6 § 2 (...), it is clear that such an application does not involve any new charge or offence in terms of the criminal law. As the Lord Chief Justice observed in *Benjafield and Others* (...), “[i]n English domestic law, confiscation orders are part of the sentencing process which follow upon the conviction of the defendant of the criminal offences with which he is charged”.

33.

Turning to the second and third relevant criteria – the nature of the proceedings and the type and severity of the penalty at stake – it is true that the assumption provided for in the 1994 Act, that all property held by the applicant within the preceding six years represented the proceeds of drug trafficking, required the national court to assume that he had been involved in other unlawful drug-related activities prior to the offence of which he was convicted. In contrast to the usual obligation on the prosecution to prove the elements of the allegations against the accused, the burden was on the applicant to prove, on the balance of probabilities, that he acquired the property in question other than through drug trafficking. Following the judge’s inquiry, a substantial confiscation order – in the amount of GBP 91,400 – was imposed. If the applicant failed to pay this amount he was to serve an extra two years’ imprisonment, consecutive to the nine-year term he had already received in respect of the November 1995 offence.

34.

However, the purpose of this procedure was not the conviction or acquittal of the applicant for any other drug-related offence. Although the Crown Court assumed that he had benefited from drug trafficking in the past, this was not, for example, reflected in his criminal record, to which was added only his conviction for the November 1995 offence. In these circumstances, it cannot be said that the applicant was “charged with a criminal offence”. Instead, the purpose of the procedure under the 1994 Act was to enable the national court to assess the amount at which the confiscation order should properly be fixed. The Court considers that this procedure was analogous to the determination by a court of the amount of a fine or the length of a period of imprisonment to be imposed on a properly convicted offender. This, indeed, was the conclusion which it reached in *Welch* (judgment cited above)

---

¹ Mr. M. (Melvin) Kremers en mr. M.H. (Malou) Geurts zijn beiden docent en promovendus in de vaksectie Strafrecht & Criminologie en in het Onderzoekcentrum Staat en Recht (SteR) van de Radboud Universiteit. M. Kremers bereidt een proefschrift voor over de uitleg van het vervolgingsbegrip in o.a. het Wetboek van Strafvordering.

² Citeerwijze: M. Kremers & M.H. Geurts, ‘De invulling van het vervolgingsbegrip in de beklagregeling van artikel 552a Sv’, DD 2018/40.

when, having examined the reality of the situation, it decided that a confiscation order constituted a “penalty” within the meaning of Article 7.

35.

The Court has also considered whether, despite its above finding that the making of the confiscation order did not involve the bringing of any new “charge” within the meaning of Article 6 § 2, that provision should nonetheless have some application to protect the applicant from assumptions made during the confiscation proceedings.

However, whilst it is clear that Article 6 § 2 governs criminal proceedings in their entirety, and not solely the examination of the merits of the charge (see, for example, *Minelli v. Switzerland*, judgment of 25 March 1983, Series A no. 62, pp. 15-16, § 30; *Sekanina v. Austria*, judgment of 25 August 1993, Series A no. 266-A; and *Allenet de Ribemont v. France*, judgment of 10 February 1995, Series A no. 308), the right to be presumed innocent under Article 6 § 2 arises only in connection with the particular offence “charged”. Once an accused has properly been proved guilty of that offence, Article 6 § 2 can have no application in relation to allegations made about the accused’s character and conduct as part of the sentencing process, unless such accusations are of such a nature and degree as to amount to the bringing of a new “charge” within the autonomous Convention meaning referred to in paragraph 32 above (see *Engel and Others v. the Netherlands*, judgment of 8 June 1976, Series A no. 22, pp. 37-38, § 90).

36.

In conclusion, therefore, the Court holds that Article 6 § 2 of the Convention was not applicable to the confiscation proceedings brought against the applicant.

37.

Although the applicant did not rely on the right to a fair trial under Article 6 § 1 in his original application, at the hearing before the Court his counsel submitted that this provision was also applicable and had been violated. The Government did not deny that Article 6 § 1 applied, although they disputed that there had been a breach.

38.

In any event, the Court reiterates that it is master of the characterisation to be given in law to the facts of a case and is not bound by the approach taken by an applicant or Government (see, for example, *Guerra and Others v. Italy*, judgement of 19 February 1998, Reports 1998-I, p. 223, § 44). It considers that, given the nature of the proceedings in question, it is appropriate to examine the facts of the present case from the standpoint of the right to a fair hearing under Article 6 § 1 of the Convention.

39.

Article 6 § 1 applies throughout the entirety of proceedings for “the determination of ... any criminal charge”, including proceedings whereby a sentence is fixed (see, for a recent example, *Findlay v. the United Kingdom*, judgement of 25 February 1997, Reports 1997-I, p. 279, § 69). The Court recalls its above finding that the making of the confiscation order was analogous to a sentencing procedure (...). It follows, therefore, that Article 6 § 1 of the Convention applies to the proceedings in question.

40.

The Court considers that, in addition to being specifically mentioned in Article 6 § 2, a person’s right in a criminal case to be presumed innocent and to require the prosecution to bear the onus of proving the allegations against him or her forms part of the general notion of a fair hearing under Article 6 § 1 (see, *mutatis mutandis*, *Saunders v. the United Kingdom*, judgment of 17 December 1996, Reports 1996-VI, p. 2064, § 68). This right is not, however, absolute, since presumptions of fact or of law operate in every criminal-law system and are not prohibited in principle by the Convention, as long as States remain within certain limits, taking into account the importance of what is at stake and maintaining the rights of the defence (see *Salabiaku v. France*, judgment of 7 October 1988, Series A no. 141-A, pp. 15-16, § 28)."

40.2 HR 3 januari 2006, ECLI:NL:HR:2006:AU6781

“3.4

De wetsgeschiedenis houdt ten aanzien van deze bepaling onder meer het volgende in:

“De ondergetekende heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt een wijziging voor te stellen van de termijn waarbinnen een beklag op grond van art. 552a Sv kan worden ingesteld. Thans is bepaald, dat het beklag binnen drie jaren na de inbeslagneming der voorwerpen moet zijn ingediend. Dat kan tot gevolg hebben dat wanneer de vervolging zich over een langere periode uitstrekt — hetgeen wanneer hoger beroep en cassatieberoep wordt ingesteld gemakkelijk het geval kan zijn — een tardief ingesteld beklag niet meer door de strafrechter kan worden

behandeld, ook al is de vervolging nog gaande. Dan blijft echter de gang naar de burgerlijke rechter open, met als consequentie dat het dossier tussen het strafrechterlijk en het civielrechterlijk circuit zal gaan circuleren. Zulks is niet doelmatig. De kans daarop wordt als gevolg van het instellen van s.f.o.'s en de afsplitsing van ontnemingsprocedures van de hoofdzaak alleen maar groter. Vandaar dat wordt voorgesteld dat beklag op grond van art. 552a Sv in beginsel ontvankelijk is zolang de vervolging, waaronder mede is begrepen een s.f.o. en de ontnemingsprocedure, nog loopt. De uiterste termijn daarbij is gelegd bij drie maanden nadat de vervolging der zaak tot een einde is gekomen. Wel blijft gelden dat het beklag moet worden ingediend, zodat de rechter op die grond tot niet-ontvankelijkheid van een klacht wegens laksheid bij de indiening daarvan kan besluiten.” (Kamerstukken II 1989–1990, 21 504, nr. 3, blz. 44–45)

3.5

Uit art. 552a, derde lid, Sv volgt, voorzover hier van belang, dat een op de voet van art. 552a Sv zo spoedig mogelijk na de inbeslagneming ingediend klaagschrift ontvankelijk is zolang de vervolgte zaak niet tot een einde is gekomen. Uit de onder 3.4 vermelde geschiedenis van de totstandkoming van die bepaling volgt dat, zolang een strafrechtelijk financieel onderzoek of — zoals in dit geval — een aangekondigde ontnemingsprocedure nog niet is voltooid, de vervolging niet is geëindigd. Daaraan doet niet af dat de ontnemingsvordering ten tijde van het indienen van het klaagschrift nog niet aanhangig was gemaakt. Mitsdien heeft de Rechtbank de klager op onjuiste gronden niet-ontvankelijk in zijn beklag verklaard.”

40.3 HR 4 september 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA3132

“ 3.5.1

Uit art. 552a, derde lid, (oud) Sv volgt, ook gelet op de hiervoor onder 3.4 weergegeven wetsgeschiedenis, dat een op de voet van art. 552a Sv zo spoedig mogelijk na de inbeslagneming ingediend klaagschrift ontvankelijk is zolang de vervolgte zaak niet tot een einde is gekomen. Indien het beslag is gelegd in een zaak waarin verscheidene personen als verdachten zijn aangemerkt, is aan de vervolgte zaak pas een einde gekomen, indien de vervolgingen van alle verdachten tot een einde zijn gekomen.”

40.4 HR 2 oktober 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA5825

“3.3.2

(...)

De vervolging vangt aan op het moment dat het Openbaar Ministerie de strafrechter betreft in een zaak, bijvoorbeeld door het doen van de vordering dat de Rechter-Commissaris zal overgaan tot een gerechtelijk vooronderzoek ten aanzien van een strafbaar feit met betrekking tot de verdachte als bedoeld in art. 181 Sv, door het doen uitgaan van de dagvaarding van de verdachte ter terechtzitting in de hoofdzaak, door het doen van de vordering tot machtiging door de Rechter-Commissaris tot het op de voet van art. 94a Sv leggen van conservatoir beslag als bedoeld in art. 103 Sv of door het doen van de vordering tot het verlenen van een machtiging tot het instellen van strafrechtelijk financieel onderzoek als bedoeld in art. 126 Sv.”

40.5 HR 15 april 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC9406

“3.5

Van een vervolgte zaak in de zin van art. 552a, derde lid, Sv is geen sprake wanneer een zaak, zonder dat een rechter in de zaak betrokken is, met een sepot is geëindigd. In een dergelijk geval is sprake van een situatie waarin geen vervolging is ingesteld zoals bedoeld in art. 552a, vierde lid, Sv zodat een klaagschrift uiterlijk binnen twee jaren na de inbeslagneming of kennisneming daarvan moet zijn ingediend. Het oordeel van de Rechtbank dat, gelet op de sepotbeslissing, sprake is van een vervolgte zaak die tot een einde is gekomen, geeft derhalve blijk van een onjuiste rechtsopvatting. De Rechtbank heeft de klager dus niet-ontvankelijk verklaard op gronden die deze beslissing niet kunnen dragen.”

40.6 HR 17 juni 2008, ECLI:NL:HR:2008:BD2578

“ 3.11.

Evenals de vergelijkbare regel van art. 14, derde lid aanhef en onder c, IVBPR beoogt het voorschrift van art. 6, eerste lid, EVRM inzake de behandeling van een strafzaak binnen een redelijke termijn te voorkomen dat een verdachte langer dan redelijk is onder de dreiging van een (verdere) strafvervolging zou moeten leven. Naast de bescherming die aldus aan de verdachte wordt geboden zijn er andere factoren die nopen tot een voortvarende afhandeling van strafzaken, zoals de preventieve werking die geacht wordt uit te gaan van berechting en

bestrafing, de gerechtvaardigde belangen van het eventuele slachtoffer van het feit, en de ongunstige invloed van het tijdsverloop op de beoordeling van de feiten als gevolg van de verbleking van de herinnering van - bijvoorbeeld - eventuele getuigen.

Aanvang van de redelijke termijn

3.12.1.

In strafzaken kan op het aan de verdachte toegekende recht op berechting binnen een redelijke termijn inbreuk worden gemaakt door het tijdsverloop, te rekenen vanaf het moment dat vanwege de Nederlandse Staat jegens de betrokkene een handeling is verricht waaraan deze in redelijkheid de verwachting kan ontlelen dat tegen hem ter zake van een bepaald strafbaar feit door het openbaar ministerie een strafvervolgning zal worden ingesteld. Een meer specifieke regel daaromtrent valt niet te geven. Anders dan wel wordt aangenomen, dwingt art. 6 EVRM niet tot de opvatting dat het eerste verhoor van de verdachte door de politie steeds als zodanige handeling heeft te gelden. Wel dienen de in verzekeringstelling van de verdachte en de betekening van de inleidende dagvaarding als een zodanige handeling te worden aangemerkt.

3.12.2.

Ook in ontnemingszaken kan op het recht op een beslissing op de ontnemingsvordering binnen een redelijke termijn inbreuk worden gemaakt door het tijdsverloop, te rekenen vanaf het moment dat vanwege de Nederlandse Staat jegens de betrokkene een handeling is verricht waaraan deze in redelijkheid de verwachting kan ontlelen dat tegen hem een vordering tot ontneming van het wederrechtelijk verkregen voordeel aanhangig zal worden gemaakt. Dat moment zal in de regel niet samenvallen met dat waarop de op zijn redelijkheid te beoordelen termijn in de met de ontnemingsvordering samenhangende strafzaak begint. Het is aan de feitenrechter om, gelet op de omstandigheden van het geval, dit moment vast te stellen.

Hoewel een meer specifieke regel daaromtrent niet valt te geven, zal in het algemeen als aanvangsdatum voor de redelijke termijn aangenomen kunnen worden:

- a. het in art. 311, eerste lid, Sv bedoelde moment waarop de officier van justitie uiterlijk bij gelegenheid van zijn requisitoir in de hoofdzaak in eerste aanleg zijn voornemen kenbaar maakt een ontnemingsvordering aanhangig te zullen maken, of
- b. het moment waarop de betrokkene ervan op de hoogte geraakt dat tegen hem een strafrechtelijk financieel onderzoek als bedoeld in art. 126 Sv is ingesteld, of
- c. het moment waarop de in art. 511b Sv bedoelde vordering aan de betrokkene is betekend.

Onder omstandigheden zijn ook andere aanvangsmomenten aan te wijzen, bijvoorbeeld in het geval dat de positie van de betrokkene in belangrijke mate wordt beïnvloed door een specifiek op voordeelsontneming gerichte beslaglegging op grond van art. 94a Sv.”

40.7 HR 7 juli 2009, ECLI:NL:HR:2009:BI0537

“2.1

Het middel klaagt over de niet-ontvankelijkverklaring van de klager in diens beklag.

2.2

De bestreden beschikking houdt, voor zover voor de beoordeling het middel van belang, het volgende in:

“1. Ontstaan en verloop van de procedure

Op 31 juli 2007 is op de griffie van de rechtbank Haarlem ingekomen een (...) klaagschrift (...). Het klaagschrift strekt tot opheffing van het daarop gelegde beslag, met last tot teruggave aan klager van een geldbedrag ad € 616.332,00 en de daarover verkregen rente.

(...)

2. Ontvankelijkheid

Op grond van het betreffende strafdossier is komen vast te staan, dat:

- op 22 en 23 april 2004 op rechtmatige wijze onder klager geldbedragen van € 626.900,00 respectievelijk € 6.020,00 in beslag zijn genomen tot een totaalbedrag ad € 632.920,00;
- de officier van justitie bij brief van 18 juli 007 aan de raadsman van klager heeft bericht, dat de strafzaak tegen klager zal worden geseponeerd.

(...)

Het voorgaande kan niet leiden tot een andere conclusie dan dat het onderhavige klaagschrift niet binnen de in het vierde lid van artikel 552a Sv gestelde termijn is ingediend.

3. Beslissing

De rechtbank:

verklaart klager niet-ontvankelijk in zijn klaagschrift.”

2.3.

Van een vervolgte zaak in de zin van art. 552a, derde lid, Sv is geen sprake indien een zaak, zonder dat een rechter in de zaak betrokken is, met een sepot is geëindigd. In een dergelijk geval is sprake van een situatie waarin geen vervolging is ingesteld zoals bedoeld in art. 552a, vierde lid, Sv. In een geval als het onderhavige moet een klaagschrift uiterlijk binnen twee jaren na de inbeslagneming zijn ingediend (vgl. HR 15 april 2008, LJN BC9406, NJ 2008, 250). Het oordeel van de Rechtbank geeft derhalve geen blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk.”

40.7.1 PHR 7 juli 2009, ECLI:NL:PHR:2009:BI0537

“5.

Indien een zaak is geëindigd met een sepot zonder dat een rechter in de zaak is betrokken, is er geen sprake van een vervolgte zaak, in welk geval het klaagschrift binnen twee jaar na de inbeslagneming moet worden ingediend.

6.

De rechtbank heeft in de onderhavige zaak vastgesteld dat de zaak tegen de klager op 13 juli 2007 door de officier van Justitie is geseponeerd. Aannemelijk is dat geen dwangmiddel tegen klager is toegepast dat duidt op een daad van vervolging. Het voorgeleidingsdossier was namelijk het einddossier.

7.

Derhalve was er geen sprake van een vervolgte zaak.”

40.8 HR 29 juni 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL8790

“2.1.

Het middel behelst onder meer de klacht dat de Rechtbank de klagster ten onrechte ontvankelijk heeft verklaard in haar klaagschrift.

2.2.

De Rechtbank heeft het beklag gegrond verklaard en het beslag opgeheven. De bestreden beschikking houdt dienaangaande het volgende in:

“Procedure

De rechtbank heeft gezien het klaagschrift, met bijlagen, waaruit blijkt dat op 21 januari 2004 op de Luchthaven Schiphol, gemeente Haarlemmermeer, door de Belastingdienst FIOD/ECD, onder klagster, toen nog [A] B.V. in beslag is genomen een partij van 11 kisten met hierin mobiele telefoons, merk Nokia, type 6610 (het inbeslaggenomen).

(...)

Bevoegdheid

De rechtbank is bevoegd van het onderhavige klaagschrift kennis te nemen, nu de strafzaak tegen degene onder wie het hiervoor genoemde in beslag is genomen voor het laatst voor deze rechtbank werd vervolgd.

Ontvankelijkheid

Op basis van artikel 552a, derde lid, van het Wetboek van Strafvordering behoort het klaagschrift binnen drie maanden sedert de vervolgte zaak tot een einde is gekomen te zijn ingediend. De strafzaken, waarin beslag is gelegd, zijn geëindigd in een sepot. Klagster raakte op 19 oktober 2007 schriftelijk op de hoogte van het sepot door een brief van de raadsman van [B]. Het klaagschrift is binnen de bij artikel 552a, derde lid, van het Wetboek van Strafvordering gestelde termijn en derhalve tijdig ingediend.

(...)”

2.3.

In de toelichting op de klacht is betoogd dat de Rechtbank ten onrechte art. 552a, derde lid, Sv heeft toegepast in plaats van art. 552a, vierde lid, Sv, nu “uit de bestreden beschikking niet blijkt dat op enig moment een rechter bij de zaak betrokken is geweest”.

2.5.

De Rechtbank heeft in haar beschikking overwogen dat “de strafzaak tegen degene onder wie [het] hiervoor genoemde in beslag is genomen voor het laatst voor deze rechtbank werd vervolgd”. De Rechtbank heeft derhalve geoordeeld dat in de zaak een rechter betrokken is geweest, zodat sprake is van een vervolgte zaak in de zin van art. 552a, derde lid, Sv.

De klacht, die stoelt op een andere lezing van de beschikking, mist feitelijke grondslag en kan daarom niet tot cassatie leiden.”

40.8.1 PHR 29 juni 2010, ECLI:NL:PHR:2010:BL8790

“4.

(...)

Verzoekster is in deze zaken niet als verdachte aangemerkt.

(...)

5.

Uiteindelijk zijn de aan de inbeslagneming ten grondslag liggende kwesties (...) geëindigd in een sepot. Op 10 mei zijn de sepotbeslissingen aan de verdachten in die zaken verzonden. Kennelijk heeft het OM geen afschrift van deze sepotbeslissingen aan verzoekster gezonden. Doordat de raadsman van [B] verzoekster op 16 oktober 2007 telefonisch en bij brief van 10 oktober 2007 schriftelijk van het sepot op de hoogte heeft gebracht is zij met het voortduren van het beslag bekend geraakt. (...) Op 14 januari 2008 heeft verzoekster haar klaagschrift (...) ingediend.

7.

In de toelichting op het middel wordt gesteld dat uit de bewoordingen van de beschikking valt af te leiden dat de aan de inbeslagneming ten grondslag liggende zaak is geëindigd in een sepot overeenkomstig het bepaalde in artikel 167 Sv. Aangezien in die visie geen vervolging heeft plaats gevonden, zou niet de rechtbank te Rotterdam, maar die te Haarlem bevoegd zijn.

8.

Uit de ingewonnen inlichtingen bij de officier van Justitie die bij de aan de inbeslagneming ten grondslag liggende kwesties (...) betrokken was, is gebleken dat in deze zaken:

- (i) (...);
- (ii) op enig moment tegen beide verdachten in deze zaken de bewaring en gevangenschap door de R-C/rechtbank te Rotterdam is bevolen;
- (iii) (...).

9.

De rechterlijke betrokkenheid bij de bewaring en gevangenschap levert een daad van vervolging op, in welk kader er mede gelet op het voorgaande van uit kan worden gegaan dat de sepotbeslissingen in deze zaken kennisgevingen van niet verdere vervolging in de zin van artikel 242 Sv zijn (...). De rechtbank heeft dan ook terecht 552a, derde lid, Sv toegepast en zich bevoegd verklaard als gerecht in feitelijke aanleg waarvoor de zaak voor het laatst werd vervolgd.

10.

(...) De zaken zijn op 10 mei 2007 middels een sepot tot een einde gekomen. (...) Omdat verzoekster door het OM niet op de hoogte is gesteld van het eindigen van de zaken is zij hier pas op 16 oktober 2007 langs andere dan justitiële weg bekend mee geraakt.

11.

(...) ik [acht] een redelijk alternatief dat de termijn om te klagen eerst een aanvang neemt vanaf de dag waarop zich een omstandigheid heeft voorgedaan waaruit voortvloeit dat het formele einde van de vervolging van de anderen dan de niet-verdachte beslagene aan deze bekend is geworden. Daar is wel enige steun voor te vinden in de rechtspraak in feitelijke aanleg: één geval betreft een vrijwel identieke casus bij het hof te Amsterdam; twee andere betreffen zaken waarbij wel een wettelijke informatieplicht was verzuimd. In deze opvatting getuigt, omdat

het klaagschrift binnen drie maanden na het bij verzoeker bekend raken met het einde van de vervolging is ingediend, het oordeel van de rechtbank dat het klaagschrift tijdig is ingediend niet van een onjuiste rechtsopvatting, noch is het onbegrijpelijk.”

40.9 HR 29 mei 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW6675

“3.3

Het Hof heeft kennelijk geoordeeld dat het door de klaagster en de klager gestelde belang bij (gedeeltelijke) opheffing van de op de voet van art. 94a Sv gelegde beslagen zwaarder dient te wegen dan het strafvorderlijk belang bij voortdurend van het beslag. Voor zover het Hof in het verband van die afweging in zijn overwegingen tot uitdrukking heeft gebracht dat het voortduren van het beslag in de omstandigheden van het geval in strijd is met het recht op rechtsbijstand dat de klaagster en de klager op grond van art. 6 EVRM toekomt, geeft dat oordeel blijk van een onjuiste rechtsopvatting. De omstandigheid dat de klaagster en de klager bij voortdurend van het beslag niet in staat zijn de kosten van hun raadsman te betalen, levert geen schending op van art. 6, derde lid onder c, EVRM.”

40.10 HR 20 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:395

“2.4

In de toelichting op het middel is betoogd dat de Rechtbank ten onrechte art. 552a, vierde lid, Sv heeft toegepast in plaats van art. 552a, derde lid, Sv, nu “tegen [betrokkene 1] naast een strafzaak ook een ontnemingsprocedure liep, loopt of heeft gelopen, in het kader waarvan een rechter-commissaris een beslissing heeft genomen, zodat er minst genomen sprake is geweest van een vervolging”. Dit betoog heeft de Advocaat-Generaal aanleiding gegeven de vraag op te werpen of in de onderhavige zaak sprake is van een ‘vervolgde zaak’ in de zin van art. 552a, derde lid, Sv.

2.6

De klacht van het middel berust op de opvatting dat van een vervolgde zaak in de zin van art. 552a, derde lid, Sv sprake is op de enkele grond dat voor het op de voet van art. 103 Sv onder een ander dan de klager gelegde conservatoire beslag een op vordering van de officier van justitie door de rechter-commissaris verleende schriftelijke machtiging was vereist. Die opvatting is in haar algemeenheid onjuist. Het kennelijke oordeel van de Rechtbank dat in het onderhavige geval geen sprake is geweest van een vervolging als bedoeld in art. 552a, derde lid, Sv (...) geeft derhalve niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting.”

1. Inleiding

Hoewel het begrip ‘vervolging’ veelvuldig voorkomt in het Wetboek van Strafvordering, geeft het daarvan geen definitie. De invulling van dit begrip wordt daarmee overgelaten aan rechters en wetenschappers. Oorspronkelijk stond het vervolgingsbegrip in nauw verband met het gerechtelijk vooronderzoek,³ maar door de afschaffing daarvan lijkt de aanvankelijke consensus over de (inhoudelijke) betekenis van het vervolgingsbegrip de afgelopen jaren te zijn vertroebeld. Het begrip komt in verschillende bepalingen in het wetboek voor, maar lijkt daarin niet steeds dezelfde betekenis te hebben. Om die reden wordt wel gesproken over het vervolgingsbegrip als ‘containerbegrip’ en zou er – anders dan in deze betekenis – geen sprake zijn van een eenduidig vervolgingsbegrip.⁴ Met de huidige voorstellen omtrent de herziening van het wetboek dreigt het begrip zelfs nog verder aan inhoud te verliezen nu de minister daarbij stelt dat er geen behoefte meer is aan de vervolging als aparte fase in het strafproces.⁵

³ M.J. Borgers, ‘Het vervolgingsbegrip anno 2013’, *DD* 2013/20, par. 1.

⁴ Borgers *DD* 2013/20, par. 5 en T. Kooijmans, ‘Het Openbaar Ministerie en de vervolging in het nieuwe Wetboek van Strafvordering’, *RMThemis* 2017/6, p. 293.

⁵ Voor de stelling van de minister, zie de memorie van toelichting van de Vaststellingswet Boek 1 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering: Strafvordering in het algemeen, p. 34-36, te raadplegen via www.rijksoverheid.nl (online geraadpleegd 23 april 2018).

Teneinde de betekenis van vervolging vast te stellen is het dus van belang over welke bepaling het gaat. Deze bijdrage strekt ertoe de specifieke betekenis van het vervolgingsbegrip in artikel 552a, derde en vierde lid, Sv nader te duiden. Dit artikel betreft de ‘beklag tegen beslag-regeling’,⁶ op grond waarvan belanghebbenden kunnen klagen over een inbeslagname. In de leden 3 en 4 wordt aan de hand van de vraag of al dan niet sprake is van vervolging onderscheiden tussen termijnen waarbinnen de klager uiterlijk zijn klacht moet hebben ingediend. Indien geen sprake is van vervolging, kan het beklag gedurende twee jaren na de inbeslagneming worden ingediend. Indien wel sprake is van vervolging, is beklag tot uiterlijk drie maanden na het aflopen van die vervolging mogelijk. Een eerste reden om in dit artikel het vervolgingsbegrip in artikel 552a Sv centraal te stellen is aldus dat het voor de klager van belang is te weten wanneer de vervolging aanvangt en wanneer deze eindigt, aangezien de voor hem geldende beklagtermijn daarvan afhangt. Daarnaast beogen wij met deze specifieke focus te illustreren dat het vervolgingsbegrip in het wetboek inderdaad niet vastomlijnd is.

De onduidelijkheid ten aanzien van de invulling van het vervolgingsbegrip in het algemeen kan voor de klager ingevolge artikel 552a Sv leiden tot onduidelijkheid omtrent het start- en eindpunt van de beklagtermijn en problemen omtrent rechtsbescherming en rechtszekerheid. Uiteindelijk kan het zelfs teruggave van het inbeslaggenomen goed belemmeren. Het doel van deze bijdrage is daarom het vervolgingsbegrip in artikel 552a, derde en vierde lid, Sv nader te duiden aan de hand van een analyse van relevante rechtspraak. Een nadere duiding van het vervolgingsbegrip in deze bepalingen kan die problemen immers voorkomen.

In deze bijdrage gaan wij allereerst in op de opvattingen omtrent het vervolgingsbegrip naar nationaal recht (par. 2). Vervolgens is er aandacht voor het *criminal charge*-begrip van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM), dat zal dienen als richtsnoer bij de interpretatie van ons nationaalrechtelijke vervolgingsbegrip (par. 3). Dit resulteert vervolgens in de vaststelling dat aanleiding bestaat de inbeslagneming van goederen aan te merken als startpunt van de vervolging.⁷ In paragraaf 4 bespreken wij verschillende hierbij spelende problemen die daarmee worden voorkomen. Afgesloten wordt met een korte conclusie met een aanbeveling voor de rechtspraktijk (par. 5).

2. Vervolging naar nationaal recht

Bij het bespreken van de opvattingen omtrent het vervolgingsbegrip naar nationaal recht gaat deze paragraaf uit van het onderscheid tussen enerzijds het moment waarop de vervolging start en anderzijds het moment waarop de vervolging eindigt. Aan het einde van de paragraaf wordt kort teruggekomen op de kern van het begrip vervolging en de verschuiving die daarbinnen dreigt plaats te vinden.

2.1 Start van de vervolging

Naar nationaal recht zijn er drie momenten die als start van de vervolging kunnen gelden. Ten eerste is het door het openbaar ministerie betrekken van een strafrechter in een strafzaak aan te merken als een daad van vervolging, evenals het betrekken van een rechter-commissaris

---

⁶ De ‘beklag tegen beslag-regeling’ ex artikel 552a Sv is van toepassing als beslag is gelegd op grond van de artikelen 94, respectievelijk 94a Sv. Artikel 94 Sv ziet op inbeslagnemingen in het belang van de waarheidsvinding, terwijl artikel 94a Sv conservatoire beslagen betreft.

⁷ In HR 20 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:395, hierboven onder 40.10, kwam de Hoge Raad echter tot een ander oordeel. Deze uitspraak vormt dan ook de aanleiding voor deze bijdrage.

in (het vooronderzoek van) de zaak.⁸ Strikt genomen brengt dit met zich dat het vorderen van een machtiging tot het toepassen van een dwangmiddel, zoals beslaglegging in de zin van artikel 94a Sv, heeft te gelden als vervolgingshandeling.⁹ In het arrest van 2 oktober 2007, hierboven onder 40.4, oordeelt de Hoge Raad in lijn met dit uitgangspunt dat de vordering tot het verkrijgen van de machtiging door de rechter-commissaris (als bedoeld in artikel 103 Sv) in het kader van het leggen van een conservatoir beslag ingevolge artikel 94a Sv heeft te gelden als startpunt van de vervolging.¹⁰ In zijn uitspraak van 20 maart 2018, hierboven onder 40.10, daarentegen lijkt hij wat betreft de specifieke uitleg van het begrip ‘vervolging’ in het kader van artikel 552a Sv een andere weg in te slaan. Hoewel in die laatste zaak die(zelfde) artikel 103 Sv-machtiging is vereist en verkregen, oordeelt de Hoge Raad immers dat geen sprake is van een ‘vervolgde’ zaak.¹¹ Het enige verschil tussen beide zaken is gelegen in het feit dat het beslag in de laatste zaak werd gelegd *onder een ander dan de klager*. Onzes inziens is echter niet waarschijnlijk dat dit verschil voor de Hoge Raad de reden was om tot een ander oordeel te komen. De Hoge Raad vermeldt immers allereerst niet expliciet dat dit verschil doorslaggevend is voor zijn oordeel dat in de laatste zaak geen sprake is van vervolging in de zin van artikel 552a Sv en daarnaast wijzen ook de wetsgeschiedenis en de redactie van artikel 552a Sv er niet op dat de vraag onder wie het beslag is gelegd relevant is voor de vraag of sprake is van vervolging.¹²

Het tweede moment dat de Hoge Raad als startpunt van de vervolging hanteert is het moment waarop de verdachte door een handeling van overheidswege kennis heeft gekregen van de tegen hem gerezen verdenking. Dit startpunt speelt echter slechts een rol bij de vaststelling van het moment waarop de redelijke termijn aanvangt.¹³ Hoewel dit moment in het kader van artikel 552a Sv dus minder relevant is, illustreert het wel dat het vervolgingsbegrip niet vastomlijnd is. Daarin brengt de wijziging van het wetboek geen verandering, nu de minister bij de codificatie van de redelijke termijn (artikel 1.1.1.2 nieuw) ditzelfde startpunt hanteert.¹⁴

Ten derde wordt sinds enige tijd ook het uitvaardigen van een strafbeschikking, waarbij (in eerste instantie) in het geheel geen strafrechter in de zaak wordt betrokken, aangemerkt als vervolging.¹⁵

---

⁸ G.J.M. Corstens. *Het Nederlands strafprocesrecht*, bewerkt door M.J. Borgers, Deventer: Kluwer 2014, p. 115. Vgl. HR 2 oktober 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA5825, r.o. 3.3.2, hierboven onder 40.4, HR 15 april 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC9406, hierboven onder 40.5, HR 7 juli 2009, ECLI:NL:HR:2009:BI0537, hierboven onder 40.7, met conclusie van A-G Jörg 7 juli 2009, ECLI:NL:PHR:2009:BI0537, onder 6, hierboven onder 40.7.1 en HR 29 juni 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL8790, r.o. 2.5, hierboven onder 40.8, met conclusie van A-G Jörg 29 juni 2010, ECLI:NL:PHR:2010:BL8970, onder 9, hierboven onder 40.8.1.

⁹ Ook Corstens/Borgers 2014, p. 602-603 duidt dit als vervolgingshandeling. Vgl. ook HR 13 maart 2012, ECLI:NL:HR:2012:BU8744, r.o. 3.2-3.5, NJ 2012/191.

¹⁰ HR 2 oktober 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA5825, r.o. 3.3.2, hierboven onder 40.4.

¹¹ HR 20 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:395, r.o. 2.6, hierboven onder 40.10.

¹² HR 3 januari 2006, ECLI:NL:HR:2006:AU6781, r.o. 3.4, hierboven onder 40.2.

¹³ HR 17 juni 2008, ECLI:NL:HR:2008:BD2578, r.o. 3.12.1-13.12.2, NJ 2008/358 m.nt. Mevis (*Overzichtsarrest redelijke termijn*), hierboven onder 40.6.

¹⁴ Memorie van toelichting Vaststellingswet Boek 1 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering: Strafvordering in het algemeen, p. 66, te raadplegen via www.rijksoverheid.nl (online geraadpleegd 23 april 2018), waarin de minister stelt: ‘Door de plaatsing van deze beginselen [waaronder het recht op behandeling binnen redelijke termijn; MK & MG] in Boek 1 komt het fundamentele karakter van deze bepalingen tot uitdrukking. Met het opnemen van deze beginselen is echter niet beoogd daaraan een nieuwe of andere betekenis toe te kennen dan deze in de bestaande doctrine en uitleg van de Hoge Raad en het EHRM vorm hebben gekregen.’

¹⁵ Corstens/Borgers 2014, p. 115.

2.2 Einde van de vervolging

Waar, zoals hierboven bleek, geen eenduidig startmoment van de vervolging bestaat, is het moment waarop de vervolging eindigt eveneens onduidelijk. Op het eerste gezicht lijkt het logisch het onherroepelijk worden van de einduitspraak in de hoofdzaak als eindpunt van de vervolging aan te merken, maar daarop bestaan enkele uitzonderingen.¹⁶ Specifiek voor artikel 552a Sv is de uitzondering relevant die de Hoge Raad maakte in zijn uitspraak van 4 september 2007. In die uitspraak oordeelde hij dat indien beslag is gelegd in een zaak waarin meerdere personen als verdachte zijn aangemerkt, aan de vervolgte zaak als bedoeld in artikel 552a Sv pas een einde komt op het moment dat de vervolging tegen *alle* medeverdachten is geëindigd.¹⁷ Indien een zaak is aangebracht bij de rechter en een belanghebbende wil klagen over het beslag, kan hij zijn klacht dus indienen tot drie maanden nadat de vervolging tegen *alle* medeverdachten is geëindigd.

2.3 Verwatering van het nationale ‘vervolgingsbegrip’

In 2013 werd reeds gesproken over de verwatering van het vervolgingsbegrip.¹⁸ Nu de minister voorstelt het vervolgingsbegrip in het nieuwe wetboek geheel los te koppelen van de rechtsbescherming, dreigt het begrip nog verder te verwateren en wellicht zelfs te verloederen. Van oudsher is het vervolgingsbegrip immers juist verbonden met de notie van (onder andere) die rechtsbescherming.¹⁹ Om die reden wordt wel gesproken over een ‘plat’ vervolgingsbegrip.²⁰ De minister stelt dat de vervolgingsbeslissing altijd gefundeerd moet zijn op de resultaten verkregen uit het opsporingsonderzoek. De vervolging(s)beslissing vindt daarmee steeds aan het einde van het opsporingsonderzoek plaats en wordt daarmee volgens hem dan ook slechts een beslissingsmoment.²¹ De vervolging degradeert daarmee tot een ‘platte’ formaliteit, waardoor de belangrijke rol die dit begrip in verschillende bepalingen van het (nieuwe) wetboek speelt minder goed tot zijn recht kan gaan komen. Dit probleem zal in paragraaf 4 nader worden geduid aan de hand van de rol die de (nieuwe) term ‘vervolging’ vervult in het kader van artikel 552a Sv.

Uit hetgeen in deze paragraaf is besproken blijkt dat naar nationaal recht geen duidelijke invulling van het algemene vervolgingsbegrip en het vervolgingsbegrip in artikel 552a Sv

---

¹⁶ Te denken valt met name aan de vervolging die doorloopt tot na het onherroepelijk worden van einduitspraak in de hoofdzaak als de officier van justitie ter terechtzitting (op de voet van artikel 311 lid 1 Sv) kenbaar maakt dat hij een vordering tot ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel aanhangig zal maken en/of (daartoe) tegen de verdachte een strafrechtelijk financieel onderzoek zal instellen, zie HR 26 oktober 1999, ECLI:NL:HR:1999:ZD1636, r.o. 3.3 & 3.5 en HR 3 januari 2006, ECLI:NL:HR:2006:AU6781, r.o. 3.5, hierboven onder 40.2. Voor het laten doorlopen van de vervolging in een dergelijk geval is niet vereist dat de vordering ook daadwerkelijk aanhangig is gemaakt, de enkele aanzegging daartoe doet de vervolging doorlopen, zie HR 3 januari 2006, ECLI:NL:HR:2006:AU6781, r.o. 3.5, hierboven onder 40.2. Daaruit blijkt wederom dat het algemene vervolgingsbegrip niet vastomlijnd is.

¹⁷ HR 4 september 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA3132, r.o. 3.5.1, *NJ* 2007/472, hierboven onder 40.3.

¹⁸ Zie Borgers *DD* 2013/20, par. 3 en T. Kooijmans *RMThemis* 2017/6, p. 293. Zie ook memorie van toelichting Vaststellingswet Boek 3 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering: Beslissingen omtrent vervolging, p. 14, te raadplegen via www.rijksoverheid.nl (online geraadpleegd 23 april 2018).

¹⁹ Kooijmans, *RMThemis* 2017/6, p. 294.

²⁰ Kooijmans, *RMThemis* 2017/6, p. 295.

²¹ Vgl. memorie van toelichting Vaststellingswet Boek 1 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering: Strafvordering in het algemeen, p. 35-36, te raadplegen via www.rijksoverheid.nl (online geraadpleegd 12 april 2018).

bestaat. Omdat de onduidelijke betekenis van het vervolgingsbegrip in artikel 552a Sv kan leiden tot de onwenselijke situatie waarin een belanghebbende geen toegang heeft tot de rechter om zich te beklagen over de beslaglegging,²² moet het belang van rechtsbescherming voor de belanghebbende worden benadrukt. Daartoe zal in de hierop volgende paragraaf worden ingegaan op het vervolgingsbegrip dat het EHRM hanteert in het kader van artikel 6 EVRM. Hoewel eerder benadrukt is dat het Nederlandse vervolgingsbegrip niet geheel gelijkgesteld kan worden met het *criminal charge*-begrip van het EHRM en in die zin deze laatste niet geheel normerend kan werken,²³ kan dit begrip wel een richtsnoer vormen voor de invulling van het Nederlandse vervolgingsbegrip, zolang de rechtsbescherming van de verdachte als een van de uitgangspunten in het oog wordt gehouden.²⁴

3. Vervolging volgens het Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Een eerder in de literatuur opgeworpen vraag is of de (deel)rechten van artikel 6 EVRM van toepassing zijn op het moment dat beslag ex artikel 94, respectievelijk 94a Sv wordt gelegd.²⁵ In verscheidene situaties van inbeslagname kunnen verschillende deelrechten uit artikel 6 EVRM een rol spelen. Allereerst springt dan het recht op toegang tot een onpartijdige en onafhankelijke rechter in het oog en daarnaast valt ook te denken aan verscheidene verdedigingsrechten, bijvoorbeeld in het geval een waarheidsvindingsbeslag ex artikel 94 Sv wordt gelegd. Tot slot valt in het kader van de deelrechten van artikel 6 EVRM nog te wijzen op de ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel (artikel 36e Sr) indien het voorwerpen betreft die worden bestreken door het ‘wederrechtelijkheidsvermoeden’ uit artikel 36e lid 3 sub a en sub b Sr. In die situatie speelt immers de vraag hoe dit wederrechtelijkheidsvermoeden zich verhoudt tot de onschuldpresumptie.²⁶ Deze (inhoudelijke) vraag lijkt overigens al door het EHRM te zijn beantwoord in de zaak van Phillips t. Verenigd Koninkrijk, hierboven onder 40.1.²⁷

---

²² Dit probleem wordt nader besproken in par. 4.

²³ Vgl. Kooijmans, *RMThemis* 2017/6, par. 2.2 en J.B.H.M. Simmelink & Y.G.M. Baaijens-van Geloven, ‘Vervolging en rechtsbescherming’, in: M.S. Groenhuijsen & G. Knigge (red.), *Het vooronderzoek in strafzaken. Tweede interimrapport onderzoeksproject Strafvordering 2001*, Deventer: Gouda Quint 2001, p. 446.

²⁴ Vgl. Kooijmans, *RMThemis* 2017/6, p. 297 omtrent zijn aanbeveling tot de vormgeving van de nieuwe regeling inzake het huidige artikel 36 Sv, welke regeling volgens Kooijmans een ruim bereik moet hebben vanwege de rechtsbescherming die daarvan uitgaat.

²⁵ Deze vraag wordt ontkennend beantwoord door R. Kuiper, ‘552a-beklag tegen 94(a)-beslag’, *Strafblad* 2008/1, p. 101-102.

²⁶ Nader hierover M.J. Borgers, ‘Het procesrechtelijke raamwerk van de ontnemingsmaatregel’, in: *Voordeelsontneming. De procesrechtelijke invalshoek. Pre-adviezen* (Nederlands-Vlaamse Vereniging voor Strafrecht 2005), Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2005, p. 79-88. Zie ook: J.H.B. Bemelmans, *Totdat het tegendeel is bewezen. De onschuldpresumptie in rechtshistorisch, theoretisch, internationaalrechtelijk en Nederlands strafprocesrechtelijk perspectief* (diss. Nijmegen), Deventer: Wolters Kluwer 2018.

²⁷ EHRM 5 juli 2001, ECLI:CE:ECHR:2001:0705JUD004108798 (*Phillips t. Verenigd Koninkrijk*), hierboven onder 40.1, welke lijn later (grotendeels) werd bevestigd in EHRM 5 juli 2005, ECLI:CE:ECHR:2005:0705DEC001958104 (*Van Offeren t. Nederland*), EHRM 1 maart 2007, ECLI:CE:ECHR:2007:0301JUD003081003, NJ 2007/349, m.nt. Borgers (*Geerings t. Nederland*) en EHRM 23 september 2008, ECLI:CE:ECHR:2008:0923JUD001995505, EHRC 2008/131 m.nt. Ölcner (*Grayson & Barnham t. Verenigd Koninkrijk*). In *Phillips t. Verenigd Koninkrijk* ging het overigens om een gradueel verschillende kwestie, namelijk die waarin het bedoelde wederrechtelijkheidsvermoeden speelde met betrekking tot de vaststelling van (de hoogte van) het te ontnemen bedrag. In ons stelsel zou het beslag met die doelstelling worden gelegd op grond van artikel 94 Sv. Desalniettemin lijkt het ons aannemelijk dat de in *Phillips t. Verenigd Koninkrijk* uitgezette lijn ten aanzien van de werking van de onschuldpresumptie in zaken waarin de omkering van de bewijslast speelt in het kader van een (conservatoir) artikel 94a Sv beslag eveneens geldt.

Het doel van deze bijdrage is echter niet om de (concrete) toepasselijkheid en de uitwerking van de deelrechten van artikel 6 EVRM in de beslag- en beklagprocedures te onderzoeken, maar om te beoordelen óf en vooral vanaf welk moment sprake is van een *criminal charge* in de autonome betekenis die het EHRM daaraan toekent.

Hoewel de gelijkschakeling van de Nederlandse term ‘vervolging’ aan het Europese *criminal charge*-begrip door de minister expliciet van de hand wordt gewezen,²⁸ is het toch nuttig dieper in te gaan op het *criminal charge*-begrip. De invulling van dat begrip wordt in deze bijdrage namelijk gebruikt als richtsnoer bij de beantwoording van de vraag of sprake is van vervolging in de zin van artikel 552a Sv.²⁹ Wij zien daartoe mogelijkheid, omdat het begrip veelal wordt vertaald met de term ‘vervolging’³⁰ en daarnaast de *criminal charge*-toets van het EHRM ook leidend is bij de uitleg van het begrip vervolging in het kader van enkele andere strafprocesrechtelijke bepalingen.³¹

De vraag of in het concrete geval van inbeslagname sprake is van een *criminal charge* zal in het hiernavolgende worden beantwoord aan de hand van de vragen of de inbeslagname is aan te merken als *criminal* (par. 3.1) en of de inbeslagname is aan te merken als een *charge* (par. 3.2).

---

²⁸ Zie memorie van toelichting Vaststellingswet Boek 1 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering: Strafvordering in het algemeen, p. 36, te raadplegen via www.rijksoverheid.nl (online geraadpleegd 23 april 2018). De reden van de afwijzing lijkt te zijn dat het (materiële) *criminal charge*-begrip te weinig rechtszekerheid biedt, waardoor behoefte ontstaat aan een (meer) formele invulling van het Nederlandse ‘vervolgingsbegrip’. Als gevolg van deze materiële invulling zou het *criminal charge*-begrip te weinig houvast bieden om als demarcatiepunt te fungeren bij de vraag welke rechten de verdachte toekomen. Tot dezelfde conclusie kwamen eerder ook de onderzoekers van het onderzoeksproject Strafvordering 2001, zie Simmelink & Baaijens-van Geloven 2001, p. 446-447.

Vgl. het hiertegenover gestelde uitgangspunt van het EHRM in EHRM 27 februari 1980, ECLI:CE:ECHR:1980:0227JUD000690375, par. 44, *NJ* 1980/561 (*Deweert t. België*).

²⁹ Deze vraag dient onzes inziens overigens (strikt) te worden gescheiden van de vraag of artikel 6 EVRM van toepassing is op de beklagprocedure van artikel 552a Sv, met name omdat de Hoge Raad die vraag meerdere malen ontkennend heeft beantwoord. De Hoge Raad leek zijn oordeel steeds te doen steunen op het *voorwaardelijke* karakter dat het oordeel in de op artikel 552a Sv gestoelde beklagprocedure kent ten aanzien van de vraag of het in die procedure gaat om de *determination of his civil rights and obligations*, onder verwijzing naar J.S. Nan, ‘Een overzichtelijk beklag tegen inbeslagname van voorwerpen’, *Strafblad* 2018/1, par. 3.4; alsook Kuiper *Strafblad* 2008/1, p. 101-102.

Overigens stelt Kooijmans in *RMThemis* 2017/6, p. 294 dat artikel 6 EVRM niet bij uitsluiting in normerende zin kan voorzien in de leemte die is ontstaan door de verwatering van het nationale Nederlandse vervolgingsbegrip en daarmee niet kan dienen als exclusief systematisch uitgangspunt voor het gemoderniseerde vervolgingsbegrip.

³⁰ Zie bijvoorbeeld de aangeboden vertaling van het EVRM op www.wetten.overheid.nl alsook Borgers *DD* 2013/20, par. 3.4.

³¹ Aldus M.J. Borgers, ‘De Hoge Raad en het ne bis in idem-beginsel: een onbezonnen koers?’, in: J.W. Fokkens, e.a. (red.), *Ad hunc modum (liber amicorum A.J. Machielse)*, Deventer: Kluwer 2013, p. 29-30, waarin hij wijst op de ‘*criminal charge*-uitleg’ die de Hoge Raad geeft aan het begrip ‘vervolging’ in de zin van artikel 68 Sr in HR 15 mei 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW5166, *NJ* 2012/327, m.nt. Klip. Vgl. ook Borgers *DD* 2013/20, par. 3.4. Interessant in dit verband is ook de uitspraak van HR 3 maart 2015, ECLI:HR:NL:2015:434, *NJ* 2015/256, m.nt. Keulen (*Alcoholslotprogramma*) waarin de Hoge Raad impliciet lijkt te oordelen dat de Nederlandse term ‘vervolging’ (i.d.z.v. artikel 68 Sr) niet gelijkgeschakeld kan worden met het Europese *criminal charge*-begrip, maar voor de uitleg van artikel 68 Sr wel expliciet verwijst naar het belang van de uitleg die aan dit rechtsbeginsel in het internationale kader wordt gegeven (r.o. 4.3.3). In dit internationale kader wordt de *criminal charge*-toets steeds expliciet behandeld en lijkt deze toets zelfs een belangrijke rol te spelen. Vgl. tot slot ook het standpunt van de minister – in het kader van de Modernisering van het Wetboek van Strafvordering – omtrent de codificering van het recht op behandeling binnen een redelijke termijn en het beginpunt van die redelijke termijn (hierboven par. 2).

3.1 'Criminal' beslag?

Aan de hand van de zogenoemde Engel-maatstaf van het EHRM lijkt de conclusie te kunnen worden getrokken dat beslag ex artikel 94 en 94a Sv in de strafrechtelijke sfeer plaatsvindt. Bij de toepassing van die maatstaf wordt steeds gekeken naar i) *the classification under domestic law*, ii) *the scope of the norm and purpose of the penalty* en iii) *the nature and severity of the penalty*.³² Hoewel deze criteria oorspronkelijk zijn ontwikkeld om te bepalen of een materiële verbodsbepaling al dan niet is aan te merken als *criminal*, kan de Engel-maatstaf, met enige creativiteit wat betreft de formulering en concrete toetsing van de zijde van het EHRM, ook (in aangepaste vorm) worden toegepast op strafvorderlijke bevoegdheden.³³ In *Phillips t. Verenigd Koninkrijk*, hierboven onder 40.1, past het EHRM deze aangepaste maatstaf toe. In die zaak, over een ontnemingsprocedure in het kader waarvan beslag is gelegd, hanteert het EHRM de volgende toets: i) *the classification of the proceedings under national law*, ii) *their [the proceedings; MK & MG] essential nature* iii) *and the type and severity of the penalty that the applicant risked incurring*.³⁴ Het eerste onderdeel van de toets, de classificatie naar nationaal recht, levert weinig problemen op. Naar nationaal recht wordt strafvorderlijk beslag immers expliciet binnen de 'strafrechtelijke sfeer' getrokken, nu artikel 134 Sv bepaalt dat het beslag ex artikel 94 en 94a Sv ten behoeve van de strafvordering geschiedt. Nu het strafvorderlijk beslag naar nationaal recht uitsluitend is voorbehouden voor het beslag in strafrechtelijke zaken (vgl. artikel 134 Sv) heeft dit beslag automatisch – en dus zonder toetsing van de overige twee onderdelen – te gelden als *criminal* in de zin van artikel 6 EVRM.³⁵ Voor de volledigheid behandelen wij hieronder nog het tweede en derde criterium.

Voor de *essential nature* van de procedure is eveneens relevant dat artikel 134 Sv bepaalt dat een inbeslagname ex artikel 94 en 94a Sv ten behoeve van de strafvordering geschiedt. Voorts is de beslaglegging naar zijn aard strafrechtelijk als deze verband houdt met de waarheidsvinding in het kader van de *schuldvaststelling*. Ook als het beslag meer gericht is op het uiteindelijk bewerkstelligen van rechtsherstel – zoals bij het beslag in het kader van de ontneming van het wederrechtelijk verkregen voordeel het geval lijkt te zijn³⁶ – wordt dit beslag bestreken door artikel 6 (lid 1) EVRM. Deze bepaling is immers van toepassing op *the procedure as a whole*.³⁷ Dit brengt met zich dat de werking van artikel 6 EVRM zich in

---

³² Vgl. *inter alia* EHRM 8 juni 1976, ECLI:CE:ECHR:1976:0608JUD000510071, par. 82, *NJ* 1978/223 (*Engel e.a. t. Nederland*), EHRM 21 feb 1984, ECLI:CE:ECHR:1984:0221JUD000854479, par. 50, *NJ* 1988/937 (*Öztürk t. Duitsland*), EHRM 25 aug 1987, ECLI:CE:ECHR:1987:0825JUD000991282, par. 54, *NJ* 1988/938, m.nt. Alkema (*Lutz t. Duitsland*) en EHRM 23 november 2006, ECLI:CE:ECHR:2006:1123JUD007305301, par. 30, *EHRC* 2007/31, m.nt. Albers (*Jussila t. Finland*).

³³ Onder meer omdat ook de Grote Kamer deze enigszins afwijkende maatstaf heeft gebezigd in EHRM 10 juni 1996, ECLI:CE:ECHR:1996:0610JUD001938092, par. 56, (*Benham t. Verenigd Koninkrijk*) onder verwijzing naar EHRM 23 maart 1994, ECLI:CE:ECHR:1994:0323JUD001422088, par. 30 (*Ravnsborg t. Zweden*) waarin weer direct verwezen wordt naar EHRM 8 juni 1976, ECLI:CE:ECHR:1976:0608JUD000510071, par. 82, *NJ* 1978/223 (*Engel e.a. t. Nederland*).

³⁴ EHRM 5 juli 2001, ECLI:CE:ECHR:2001:0705JUD004108798, par. 31, (*Phillips t. Verenigd Koninkrijk*), hierboven onder 40.1, waarbij het EHRM verwijst naar EHRM 29 augustus 1997, ECLI:CE:ECHR:1997:0829JUD001995892, par. 39, (*A.P., M.P. en T.P. t. Zwitserland*) (waarin de formulering van de criteria overigens weer iets afwijkt en meer is toegespitst op de materiële verbodsbepalingen), onder verwijzing naar EHRM 21 feb 1984, ECLI:CE:ECHR:1984:0221JUD000854479, par. 50, *NJ* 1988/937 (*Öztürk t. Duitsland*).

³⁵ Aldus ook T. Barkhuysen, e.a., 'Right to a fair trial', in: Van Dijk, e.a., *Theory and practice of the European convention on human rights*, Intersentia: Cambridge 2018, p. 527.

³⁶ Borgers 2005, p. 11.

³⁷ Vgl. EHRM 5 juli 2001, ECLI:CE:ECHR:2001:0705JUD004108798, par. 37-39, (*Phillips t. Verenigd Koninkrijk*), hierboven onder 40.1, alsook EHRM 23 september 2008, ECLI:CE:ECHR:2008:0923JUD001995505, par. 37, *EHRC* 2008/131, m.nt. Ölcer (*Grayson & Barnham t. Verenigd Koninkrijk*).

voorkomende gevallen niet slechts beperkt tot de procedure die (direct) gericht is op de schuldvaststelling, maar ook op bijvoorbeeld de ontneming als onderdeel van de opgelegde sanctie.³⁸ Deze ‘*procedure as a whole*-redenering’ laat zich onzes inziens extrapoleren naar de andere beslaggronden (ter verbeurdverklaring, ter onttrekking, ter bewaring van het recht tot verhaal ter zake van de op te leggen geldboete en/of de op te leggen schadevergoedingsmaatregel). Die gronden waarop het beslag gelegd kan worden zijn immers ieder intrinsiek en nauw verbonden met (de uitkomst van) de strafrechtelijke vervolging. Als onderdeel van die ‘volledige’ strafrechtelijke procedure, worden zij bestreken door het vereiste van *fairness*, dat pas geldt als de procedure als *criminal (charge)* is aan te merken. Een andersluidende conclusie zou immers meebrengen dat geen beroep kan worden gedaan op de meest basale *fairness* zoals die door artikel 6 EVRM wordt gegarandeerd. Zoals al bleek uit *Phillips t. Verenigd Koninkrijk*, hierboven onder 40.1, acht het EHRM deze situatie onwenselijk. Sommige deelrechten zijn immers zo essentieel dat die in de gehele procedure hun werking moeten hebben.³⁹ Ook de Hoge Raad lijkt in de lijn van deze gedachtegang, door inhoudelijk te toetsen aan de deelrechten van artikel 6 EVRM, te erkennen dat belanghebbenden in de beklagprocedure niet verstoken mogen blijven van de meest essentiële *fairness* van de procedure.⁴⁰

Het derde onderdeel van de toets laat zich lastiger toepassen nu dit specifiek ziet op *the type and severity of the penalty that the applicant risked incurring*, terwijl de inbeslagnamebevoegdheden van artikel 94 en 94a Sv geen strafbedreiging kennen. Aangezien het eerste onderdeel van de toets doorslaggevend is indien de procedure naar nationaal recht als strafrechtelijk wordt aangemerkt,⁴¹ staat het niet volledig kunnen toetsen van het derde criterium onzes inziens niet in de weg aan het trekken van conclusies uit het voorgaande. Het moge duidelijk zijn dat wij, anders dan Kuiper lijkt te doen,⁴² niet categorisch uitsluiten dat artikel 6 EVRM van toepassing is op de beslaglegging ex artikel 94 respectievelijk 94a Sv. Ook de Hoge Raad lijkt zich deze vraag immers niet (expliciet) te stellen, nu hij bij vermeende schendingen van de deelrechten uit artikel 6 EVRM in beklagprocedures direct overgaat tot de inhoudelijke beoordeling van die rechten.⁴³ Een categorische uitsluiting lijkt ons overigens in het algemeen onwenselijk, vanwege het casuïstische karakter van de rechtspraak van het EHRM.⁴⁴

³⁸ Vgl. EHRM 5 juli 2001, ECLI:CE:ECHR:2001:0705JUD004108798, par. 37-39, (*Phillips t. Verenigd Koninkrijk*), hierboven onder 40.1, alsook EHRM 23 september 2008, ECLI:CE:ECHR:2008:0923JUD001995505, par. 37, *EHRC* 2008/131, m.nt. Ölcner (*Grayson & Barnham t. Verenigd Koninkrijk*).

³⁹ Vgl. EHRM 5 juli 2001, ECLI:CE:ECHR:2001:0705JUD004108798, par. 40, (*Phillips t. Verenigd Koninkrijk*), hierboven onder 40.1.

⁴⁰ Hoge Raad 29 mei 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW6675, r.o. 3.3, hierboven onder 40.9, waarin de Hoge Raad oordeelt dat het voortduren van het beslag op grond van artikel 94a Sv – waardoor klager en klaagster niet meer tot voldoende financiële middelen zouden beschikken – geen schending van het hun op basis van artikel 6 EVRM toekomende recht op rechtsbijstand oplevert. De inhoudelijke toetsing van (de schending van) het recht op rechtsbijstand, impliceert dat artikel 6 EVRM van toepassing is en dat dus sprake is van een *criminal charge*.

⁴¹ EHRM 21 feb 1984, ECLI:CE:ECHR:1984:0221JUD000854479, par. 50-54, *NJ* 1988/937 (*Öztürk t. Duitsland*), EHRM 25 aug 1987, ECLI:CE:ECHR:1987:0825JUD000991282, par. 54-55, *NJ* 1988/938, m.nt. Alkema (*Lutz t. Duitsland*) en EHRM 23 november 2006, ECLI:CE:ECHR:2006:1123JUD007305301, par. 30-31, *EHRC* 2007/31, m.nt. Albers (*Jussila t. Finland*).

⁴² Kuiper *Strafblad* 2008/1, p. 101.

⁴³ Vgl. Hoge Raad 29 mei 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW6675, r.o. 3.3, hierboven onder 40.9.

⁴⁴ Hetgeen ook Borgers benadrukt in zijn noot onder EHRM 1 maart 2007, ECLI:CE:ECHR:2007:0301JUD003081003, *NJ* 2007/349, m.nt. Borgers (*Geerings t. Nederland*).

3.2 Beslag als ‘charge’?

De vraag of inbeslagname is aan te merken als een *charge* is minstens zo relevant als de vraag of de inbeslagname geldt als *criminal*. Het moment dat sprake is van een *charge* is immers direct van invloed op de beoordeling van de geldende termijn (ex artikel 552a lid 3 of lid 4 Sv) en vooral op de vraag vanaf welk moment die termijn is gaan lopen. Uit vaste rechtspraak van het EHRM omtrent de autonome interpretatie van het begrip *charge* blijkt dat het Hof zowel een formele – *the official notification given to an individual by the competent authority of an allegation that he has committed a criminal offence* – als een materiële – *in some instances take the form of other measures which carry the implication of such an allegation and which likewise substantially affect the situation of the suspect* – invulling van het *charge*-begrip hanteert.⁴⁵ Deze laatste materiële invulling hangt samen met het uitgangspunt dat het EHRM zich, wat betreft de interpretatie van het verdrag, niet laat binden aan nationale wetgeving en procedures.⁴⁶ Het aan deze materiële invulling klevende nadeel is dat het daardoor weinig rechtszekerheid biedt.⁴⁷ Vooraf is immers lastig te zeggen vanaf welk moment sprake is van een *charge*, vooral omdat de ‘indruk’ die de verdachte heeft gekregen door het (tegen hem gerichte) overheidshandelen hierbij de relevante en doorslaggevende maatstaf vormt. Dit gebrek aan rechtszekerheid is wat betreft de onderzoekers van Strafvordering 2001 dan ook de reden dat voor de uitleg van de term vervolging niet bij het *criminal charge*-begrip dient te worden aangesloten.⁴⁸ Ook de minister lijkt het *criminal charge*-begrip om die reden van de hand te wijzen, nu hij voorstelt om het beginpunt van de rechtsbescherming te fixeren (op het moment van het eerste politieverhoor).⁴⁹ Gelet op de strekking van artikel 6 EVRM en het bij de uitlegging daarvan door het EHRM steeds gehanteerde uitgangspunt van *practical and effective rights*,⁵⁰ is echter het bieden van rechtszekerheid niet het voornaamste doel van dat artikel. Het voornaamste doel daarvan is immers het bieden van rechtsbescherming.⁵¹ Uit de memorie van toelichting lijkt voort te vloeien dat het bieden van rechtsbescherming ook een belangrijke reden is geweest voor de invoering van de ‘beklag tegen beslag-regeling’ van artikel 552a Sv:

“Aan de met de toepassing der bepalingen belaste autoriteiten zal in deze een zekere vrijheid van handelen moeten worden verleend. Dit betekent tevens, dat voor zover deze toepassing niet in handen van de rechter mocht worden gelegd, er althans de mogelijkheid van een beklag bij de rechter zal moeten worden geschapen (...). (...) De wet kent geen mogelijkheid dat de justitie inbeslaggenomen voorwerpen eigener beweging vóór het vonnis teruggeeft (...) [MK & MG: inmiddels is wel in deze mogelijkheid voorzien]. Hierdoor zouden de betrokkenen bij strikte toepassing nodeloos lang van het genot der voorwerpen verstoken worden gelaten, waardoor zij soms aanzienlijke schade zouden kunnen lijden. Hoewel de praktijk voor schrijnende gevallen meestal wel een oplossing heeft gegeven, waarvan zelfs sommige

⁴⁵ *Inter alia* EHRM 27 februari 1980, ECLI:CE:ECHR:1980:0227JUD000690375, par. 46, *NJ* 1980/561 (*Deweert t. België*).

⁴⁶ Barkhuysen e.a. 2018, p. 524 onder verwijzing naar EHRM 27 februari 1980, ECLI:CE:ECHR:1980:0227JUD000690375, par. 42-44, *NJ* 1980/561 (*Deweert t. België*).

⁴⁷ Barkhuysen e.a. 2018, p. 525.

⁴⁸ Simmelink & Baaijens-van Geloven 2001, p. 445-448.

⁴⁹ Zie Memorie van Toelichting Vaststellingswet Boek 1 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering: Strafvordering in het algemeen, p. 35-36, te raadplegen via www.rijksoverheid.nl (online geraadpleegd 23 april 2018).

⁵⁰ *Inter alia* EHRM 24 november 1993, ECLI:CE:ECHR:1993:1124JUD001397288, par. 38, (*Imbrioscia t. Zwitserland*).

⁵¹ *Inter alia* EHRM 17 januari 1970, ECLI:CE:ECHR:1970:0117JUD000268965, par. 25, (*Delcourt t. België*).

schrijvers verdedigen dat zij een wettelijke grondslag niet ontbeert, is een wettelijke regeling op dit punt gewenst.”⁵²

Terug naar het toetsingskader van het EHRM. Van belang daarvoor is dat de (kennisgeving van) inbeslagname niet geldt als berichtgeving van overheidswege dat de betrokkene ervan wordt beschuldigd een strafbaar feit te hebben begaan. Hoewel het beslag van artikel 94 Sv steeds een strafvorderlijk belang dient, kan dit beslag ook onder anderen dan de verdachte(n) worden gelegd. De (kennisgeving van) inbeslagname is daarmee dus niet de in-staat-van-beschuldigingstelling zoals het EHRM voor ogen lijkt te hebben bij de formele uitleg van het *charge*-begrip. Desalniettemin kan een inbeslagname wel een beschuldiging van overheidswege *impliceren*, waardoor de betrokkene – onder de materiële uitleg van het *charge*-begrip – op de hoogte kan raken van het tegen hem ingestelde onderzoek.⁵³ Ook ten aanzien van andere dwangmiddelen oordeelde het EHRM dat sprake is van een (impliciete) in-staat-van-beschuldigingstelling door het aanwenden van deze dwangmiddelen.⁵⁴ In zijn algemeenheid valt dus niet te zeggen of een inbeslagname kwalificeert als een *charge*, maar zodra de verdachte in redelijkheid door de inbeslagname op de hoogte is geraakt van een tegen hem gerezen verdenking is het niet ondenkbaar dat de inbeslagname – ook als dat beslag onder een derde is gelegd – als een *charge* geldt. Indien het beslag is gelegd onder een derde dan wel op de voet van artikel 94a Sv – welke bepaling niets inhoudt over een kennisgeving van inbeslagname – kan dit beslag dus de directe aanleiding van de *charge* vormen indien de verdachte hiervan op enigerlei wijze op de hoogte is geraakt. De materiële invulling van het *charge*-begrip van het EHRM geeft een ruime reikwijdte aan het begrip waardoor snel sprake zou kunnen zijn van een *charge*. Het is goed denkbaar dat dit moment zelfs vóór het eerste politieverhoor is gelegen. Bezien vanuit de lijn van het EHRM omtrent de toepasselijkheid van artikel 6 EVRM kan de door de minister voorgestelde fixering van de rechtsbescherming op het eerste politieverhoor tot gevolg hebben dat de verdachte te laat rechtsbescherming krijgt, zoals het recht om zich te wenden tot een onpartijdige en onafhankelijke rechter of het recht om voor onschuldig gehouden te worden.⁵⁵ Te denken valt bijvoorbeeld aan gevallen waarin de (niet aangehouden) verdachte voorafgaand aan het eerste politieverhoor op basis van het handelen van de overheid op de hoogte is geraakt van de tegen hem gerezen verdenking. De situatie waarin, gedurende een (heimelijk) opsporingsonderzoek, een doorzoeking van de woning van verdachte buiten zijn wetenschap om plaatsvindt, dient ter illustratie van de verschillende startmomenten van de rechtsbescherming voor de verdachte. Naar het huidige klassieke vervolgingsbegrip (zie par. 2) zou de machtiging van de rechter-commissaris in het kader van de doorzoeking meebrengen dat de verdachte wordt vervolgd, omdat in dat geval een rechter(-commissaris) in de zaak wordt betrokken. Naar het materiële *charge*-begrip van het EHRM is echter ‘pas’ sprake van een *charge* wanneer de verdachte terug thuiskomt en ziet dat zijn

⁵² *Kamerstukken II* 1954/55, 4034, 3, p. 12.

⁵³ Met name als er naast de inbeslagname andere dwangmiddelen worden aangewend (bijvoorbeeld een doorzoeking) waarvan de betrokkene op de hoogte is geraakt kan dit een *charge* vormen. Vgl. bijvoorbeeld EHRM 15 juli 1982, ECLI:CE:ECHR:1982:0715JUD000813078 (*Eckle t. Duitsland*).

⁵⁴ Vgl. bijvoorbeeld de zaken EHRM 15 juli 1982, ECLI:CE:ECHR:1982:0715JUD000813078 (*Eckle t. Duitsland*), EHRM 19 februari 1991, ECLI:CE:ECHR:1991:0219JUD001214786 (*Frau t. Italië*) en EHRM 18 juli 1994, ECLI:CE:ECHR:1994:0718JUD001480489 (*Vendittelli t. Italië*), zoals besproken in Barkhuysen e.a. 2018, p. 524.

⁵⁵ Met name de door Bemelmans geduide behandelingsdimensie van de onschuldpresumptie kan in dit stadium een rol spelen. Zo stelt hij dat: “[z]odra een verdachte *charged with an criminal offence* is, (...) het onschuldsvermoeden de handelingen en beslissingen van overheidsautoriteiten [daaronder begrepen de bejegening van de verdachte: MK & MG] [normeert]”, zie Bemelmans 2018, p. 294 e.v.

woning (door de overheid) doorzocht is. In de door de minister voorgestelde situatie blijft de rechtsbescherming van de verdachte zelfs uit tot het moment van het eerste politieverhoor (welk moment nog ver in de toekomst kan zijn gelegen).

De conclusie luidt dat, gezien vanuit de autonome interpretatie van het EHRM omtrent het *criminal charge*-begrip de inbeslagname als *criminal charge* heeft te gelden. Enerzijds is de strafvorderlijke inbeslagname naar nationaal recht immers geclassificeerd als ‘strafrechtelijk’ en kan het beslag slechts gelegd worden of voortduren zolang daarmee een strafvorderlijk belang gediend is. Anderzijds zal een inbeslagname veelal tot gevolg hebben dat de verdachte op de hoogte is geraakt van de tegen hem gerezen verdenking. Vanaf dat moment is artikel 6 EVRM van toepassing en dienen de deelrechten uit dat artikel in beginsel in acht te worden genomen.⁵⁶ Nu beslaglegging naar de uitleg van het Europese *criminal charge*-begrip heeft te gelden als *criminal charge*, zal het EHRM een beslaglegging dus vermoedelijk aanmerken als een ‘daad van vervolging’ naar nationaal recht. De Hoge Recht lijkt hier gezien zijn beschikking van 20 maart 2018 (hierboven onder 40.10) anders over te denken. Dat oordeel van de Hoge Raad brengt onzes inziens een aantal moeilijkheden met zich, die hieronder in paragraaf 4 worden behandeld.

4. Vervolging in artikel 552a, derde en vierde lid, Sv

In paragraaf 2 kwamen wij tot de conclusie dat er in de rechtspraak weinig consensus over de inhoud van het algemene vervolgingsbegrip bestaat. Ook ten aanzien van de invulling van het begrip ‘vervolging’ in artikel 552a Sv bestaat onduidelijkheid. De gevolgen van die onduidelijkheid worden duidelijk als het arrest van 02 oktober 2007, hierboven onder 40.4, en de beschikking van 20 maart 2018, hierboven onder 40.10, met elkaar worden vergeleken.⁵⁷ Waar de Hoge Raad in het arrest van 02 oktober 2007 het klassieke vervolgingsbegrip aanhing en overwoog dat ‘[d]e vervolging [aan]vangt (...) op het moment dat het Openbaar Ministerie de strafrechter betreft in een zaak, bijvoorbeeld (...) door het doen van de vordering tot machtiging door de Rechter-Commissaris tot het op de voet van art. 94a Sv leggen van conservatoir beslag als bedoeld in art. 103 Sv (...)’, overweegt hij in de beschikking van 20 maart 2018 dat van een ‘vervolgde zaak’ in de zin van artikel 552a lid 3 Sv geen sprake is ‘op de enkele grond dat het op de voet van art. 103 Sv onder een ander dan de klager gelegde conservatoire beslag een op vordering van de officier van justitie door de rechter-commissaris verleende schriftelijke machtiging was vereist’. In die laatste zaak werd de klager niet-ontvankelijk verklaard in zijn beklag.

Advocaat-generaal Knigge stelt in zijn conclusie voor de beschikking van 20 maart 2018, hierboven onder 40.10, expliciet de vraag wanneer sprake is van ‘vervolging’ in de zin van artikel 552a Sv.⁵⁸ Hij merkt hierbij op dat het ‘niet wel doenlijk [is] om bij de huidige stand van het recht een invulling te geven aan het vervolgingsbegrip die voor alle situaties waarin dat begrip een rol speelt, passend is’ en ‘dat het (...) niet mogelijk is om het begrip ‘vervolging’ in

---

⁵⁶ Overigens hebben die deelrechten niet in iedere procedure hun volle gelding. Afhankelijk van de specifieke aard van de procedure hebben de deelrechten van artikel 6 EVRM een afwijkende werking en/of worden zij wegens die aard van de procedure buiten werking gelaten. Vgl. hierover onder andere Bemelmans 2018, p. 208-210 alsook G. Pesselse, *Verlofstelsels in strafzaken* (diss. Nijmegen), Deventer: Wolters Kluwer 2018, p. 150-152.

⁵⁷ Vgl. minder expliciet maar gelijk met de strekking van de uitspraak van 02 oktober 2007, hierboven onder 40.4, de volgende beschikkingen: HR 15 april 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC9406, hierboven onder 40.5, en HR 7 juli 2009, ECLI:NL:HR:2009:BI0537, hierboven onder 40.7.

⁵⁸ Concl. A-G Knigge, ECLI:NL:PHR:2018:33, onder 3.10, bij HR 20 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:395, hierboven onder 40.10.

de genoemde artikelliden [MK & MG: artikel 552a, derde en vierde lid, Sv] zo uit te leggen dat een in alle opzichten bevredigende regeling ontstaat'.⁵⁹ Deze conclusie is enigszins verontrustend nu het begrip 'vervolging' in deze artikelliden een belangrijke rol speelt in het kader van het bepalen van de termijn waarbinnen een belanghebbende beklag moet indienen. In geval van een 'vervolging' heeft de belanghebbende ingevolge artikel 552a lid 3 Sv tot drie maanden na afloop van die vervolging de tijd zich te beklagen over het beslag. Als geen sprake is van een 'vervolging' geldt ingevolge het vierde lid van dat artikel dat de belanghebbende zich tot twee jaar na het moment van inbeslagname hierover kan beklagen. Zolang de inhoud van het begrip 'vervolging' in de zin van artikel 552a Sv niet duidelijk is, blijft het gissen voor de belanghebbende wanneer hij *uiterlijk* zijn beklag kan doen. Waarom dat een probleem is, wordt in het resterende deel van deze bijdrage geduid (par. 4.1). In het verlengde daarvan doen wij een voorstel voor de uitleg van het vervolgingsbegrip in artikel 552a, derde en vierde lid, Sv (par. 4.2).

4.1 Problemen ten aanzien van vervolging ex artikel 552a, derde en vierde lid, Sv

Het recente oordeel van de Hoge Raad dat de op vordering van de officier van justitie verkregen machtiging van de rechter-commissaris tot het leggen van conservatoir beslag ex artikel 103 Sv onder een ander dan de klager *geen* daad van vervolging is,⁶⁰ brengt met zich dat in die zaak de termijn van artikel 552a lid 4 Sv van toepassing is. De klager moet zijn klacht dan uiterlijk twee jaren na de inbeslagname indienen. Als de officier van justitie vervolgens na afloop van die tweejaarstermijn alsnog besluit over te gaan tot vervolging, 'herleeft' de termijn van artikel 552a lid 3 Sv.⁶¹ In de periode tussen het eindigen van de beklagtermijn uit artikel 552a lid 4 Sv (twee jaar na inbeslagname) en het starten van de vervolging is er voor de belanghebbende geen mogelijkheid te klagen over (het voortduren) van het beslag. Deze periode vormt dus een 'gat' in de rechtsbescherming van de belanghebbende. Daarbij komt dat voor de belanghebbende geheel geen beklagmogelijkheid meer bestaat als de officier van justitie na die twee jaar besluit niet tot vervolging over te gaan. Hij is dan voor de eventuele teruggave van het beslagen voorwerp geheel overgeleverd aan (de voortvarendheid van) de (hulp)officier van justitie die de teruggave gelast.⁶² Die situatie is problematisch, omdat de kans dat het beklag gegrond wordt verklaard in de termijn waarin de officier van justitie (nog) *niet* is overgegaan tot de vervolging (dus in de tweejaarstermijn) klein is.⁶³ In die periode (waarin nog beraadslaagd wordt over het instellen van de vervolging) zal immers voor de ingevolge artikel 94 Sv gelegde beslagen veelal nog een strafvorderlijk belang aanwezig zijn, waardoor het beslag in de meeste gevallen ongegrond wordt verklaard.⁶⁴ Voorts lijkt zich ook nog niet de situatie voor te doen waarin het

⁵⁹ Concl. A-G Knigge, ECLI:NL:PHR:2018:33, onder 3.10, bij HR 20 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:395, hierboven onder 40.10.

⁶⁰ HR 20 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:395, r.o. 2.6, hierboven onder 40.10.

⁶¹ Concl. A-G Knigge, ECLI:NL:PHR:2018:33, onder 3.11, bij HR 20 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:395, hierboven onder 40.10.

⁶² Dat de voortvarendheid van het openbaar ministerie in het kader van de teruggave van inbeslaggenomen voorwerpen nogal eens wat te wensen overlaat blijkt ook uit de memorie van toelichting Vaststellingswet Boek 2 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering: Het opsporingsonderzoek, p. 53, te raadplegen via www.rijksoverheid.nl (online geraadpleegd op 23 april 2018), waarin de minister het volgende opmerkt: 'Ondanks deze regels [tot spoedige teruggave zodra de strafvordering dat toelaat: MK & MG] blijkt de toepassing hiervan in de praktijk te wensen over te laten.'

⁶³ Vgl. ook Nan *Strafblad* 2018/1, par. 5.

⁶⁴ HR 28 september 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL2823, r.o. 2.8, NJ 2010/654, m.nt. Mevis (*Overzichtsarrest beklagrechtspraak*).

hoogst onwaarschijnlijk is dat de rechter, later oordelend, aan de verdachte de verplichting tot het betalen van een geldboete dan wel de verplichting tot betaling van een geldbedrag ter ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel zal opleggen, waardoor ook het beklag tegen een beslaglegging ex artikel 94a Sv minder kansrijk is. Er is immers nog niet besloten of zal worden vervolgd.⁶⁵ Nan stelt in hetzelfde verband dat de officier van justitie door de marginale toetsingsmogelijkheid van de rechter weinig tot niets te vrezen (zal) hebben van het beklag.⁶⁶ Het beklag lijkt daarmee gedurende de tweejaarstermijn van artikel 552a lid 4 Sv aan effectiviteit in te boeten.⁶⁷

Het hiervoor geduide gat dat kan ontstaan in de rechtsbescherming van de belanghebbende wordt door de voorstellen van de minister in het kader van de Modernisering van het Wetboek van Strafvordering niet gedicht en wellicht zelfs groter gemaakt. In dat voorstel blijft de term ‘vervolging’ in het artikel 6.4.2.1 (huidig artikel 552a Sv) gehandhaafd om de beklagtermijn te bepalen. Doordat de minister ernaar streeft de vervolging (als beslissingsmoment) naar het einde van het opsporingsonderzoek te verplaatsen, rekt de periode waarin nog *geen* sprake is van vervolging zich op. Gedurende het volledige opsporingsonderzoek tot aan het moment van de beslissing tot vervolging is in die optiek immers nog geen sprake van vervolging. In die periode zal dus de tweejaarstermijn uit artikel 552a lid 4 Sv gelden. Het laat zich (met name in complexe strafzaken) goed denken dat het opsporingsonderzoek langer duurt dan de genoemde twee jaar, waardoor meer dan nu het geval is de kans zal bestaan dat het gat in de rechtsbescherming zich zal voordoen. Gelet op de eerder geduide ineffectiviteit van het beklag in de tweejaarstermijn is dit onzes inziens onwenselijk. In het kader van de effectiviteit valt overigens nog wel te wijzen op de door de minister beoogde wijziging van het huidige artikel 116 Sv. Een nieuw tweede lid van artikel 2.7.2.4.2 (gedeeltelijk het huidige artikel 116 Sv) neemt met betrekking tot de teruggave van goederen als uitgangspunt dat de (hulp)officier van justitie uiterlijk 6 maanden na inbeslagname de inbeslaggenomen goederen teruggeeft, tenzij de officier van justitie bepaalt dat het voortduren van het beslag in het belang van de strafvordering noodzakelijk is. Deze laatste beslissing van de officier van justitie dient dan met redenen omkleed te zijn. Deze nieuwe regeling levert wat ons betreft een verbetering van de huidige regeling op, hoewel Nan er onzes inziens terecht op wijst dat deze verbetering een betrekkelijke is.⁶⁸ De nieuwe regeling lijkt immers geen wezenlijke drempel voor de officier van justitie op te werpen om het beslag te laten voortduren, omdat het strafvorderlijk belang ten aanzien van de inbeslaggenomen voorwerpen – vooral in de opsporingsfase waarbij er nog geen sprake is vervolging doordat de vervolgingsbeslissing nog niet genomen is – veelal aanwezig zal zijn en de belanghebbende zal kunnen worden tegengeworpen.

Naast het gat in de rechtsbescherming voor de belanghebbende en de ineffectiviteit van het beklag in de tweejaarstermijn van artikel 552a lid 4 Sv, valt nog te wijzen op een derde probleem dat verband houdt met de ‘vervolging’ als maatstaf voor de termijnbepaling. Dit probleem ontstaat met name door de onduidelijkheid van het moment waarop de vervolging

---

⁶⁵ HR 28 september 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL2823, r.o. 2.14, NJ 2010/654, m.nt. Mevis (*Overzichtsarrest beklagrechtspraak*).

⁶⁶ Nan, *Strafblad* 2018/1, par. 5.

⁶⁷ Illustratief hiervoor is het oordeel van de rechtbank, zoals weergegeven onder 3.1 en 3.3 in de conclusie van A-G Hartevelt, ECLI:NL:PHR:2017:1239, bij HR 14 november 2017, ECLI:NL:HR:2017:2861, waarin de volgende verklaring van de (toenmalige) verdachte weergegeven wordt omtrent het door hem ingestelde beklag dat binnen de tweejaarstermijn van artikel 552a lid 4 Sv is ingediend: ‘Na het eerste klaagschrift kreeg ik van de rechtbank te horen dat ik moest wachten tot het onderzoek was afgelopen.’ Vgl. in soortgelijke zin ook Nan, *Strafblad* 2018/1, par. 5.

⁶⁸ Nan, *Strafblad* 2018/1, par. 5.

eindigt (zoals besproken in par. 2.2). Als eenmaal sprake is van vervolging heeft de belanghebbende tot drie maanden na het eindigen van die vervolging de tijd om zich te beklagen over het beslag, maar voor een belanghebbende (die geen verdachte is) zal het veelal niet duidelijk zijn wanneer de vervolging is geëindigd.⁶⁹ De wet verplicht immers niet tot het informeren van deze belanghebbende omtrent de voortgang van de zaak. De diffuse uitleg van de Hoge Raad omtrent de vraag wanneer een vervolging is geëindigd, maakt het voor die belanghebbende nog ingewikkelder. Hoe dient hij er immers van op de hoogte te zijn dat in een zaak waarin meerdere personen als verdachte zijn aangemerkt de vervolging tegen *alle* verdachten is geëindigd?⁷⁰ Nóg weer ingewikkelder wordt het voor hem als de vervolging doorloopt tot na het einde van de hoofdzaak. Dat is het geval als de officier van justitie, conform artikel 311 lid 1 Sv, (uiterlijk) bij requisitoir kenbaar heeft gemaakt dat hij een vordering tot ontneming van wederechtelijk verkregen voordeel aanhangig wil maken dan wel (daartoe) een strafrechtelijk financieel onderzoek zal instellen.⁷¹ Dit leidt tot onduidelijkheid bij de belanghebbende omtrent de vraag tot welk moment hij beklag kan instellen, vooral nu voor het doorlopen van de vervolging in dat geval niet vereist is dat de officier van justitie de bedoelde vordering ook daadwerkelijk al aanhangig heeft gemaakt.⁷² Daarbij komt dat het schenden van de mededelingsplicht door de officier van justitie naar verwachting voor het doorlopen van de vervolging geen consequenties kent. De Hoge Raad bepaalde hieromtrent immers enkel dat de rechter bij een dergelijke schending moet onderzoeken in hoeverre de betrokkene hierdoor in zijn belangen is geschaad en aan de hand daarvan moet bepalen of dit verzuim (in zeer uitzonderlijke gevallen) tot niet-ontvankelijkheid van de officier van justitie dan wel tot bijvoorbeeld een vermindering van de op te leggen betalingsverplichting moet leiden.⁷³ Dat de belanghebbende in de beklagprocedure door het uitblijven van een dergelijke mededeling op geen enkele wijze op de hoogte kan zijn van het (al dan niet) doorlopen van de vervolging blijkt in de ‘sanctionering’ van het uitblijven van een dergelijke mededeling geen rol te spelen. Er gaat van deze sanctionering dan ook geen aansporing uit naar de officier van justitie om de belangen van de belanghebbende in de beklagprocedure in het oog te houden. De sanctionering leidt daarmee niet tot een toename van de duidelijkheid ten aanzien van de beklagtermijn.

4.2 Aanbevelingen ten aanzien van de uitleg van ‘vervolging’ ex artikel 552a, derde en vierde lid, Sv

Kort gezegd ontstaat door (de onduidelijkheid over de uitleg van) het begrip vervolging in artikel 552a Sv dus een drietal problemen. Allereerst het ‘gat’ in de rechtsbescherming, daarnaast de ineffectiviteit van het beklag in de tweejaarstermijn en tot slot de onduidelijkheid voor de belanghebbende met betrekking tot het einde van de vervolging en daarmee het einde van de beklagtermijn. De vraag is of hiervoor een oplossing kan worden gevonden in een gewijzigde uitleg van het begrip ‘vervolging’ als bedoeld in artikel 552a, derde en vierde lid,

---

⁶⁹ Vgl. ook conclusie van A-G Jörg 29 juni 2010, ECLI:NL:PHR:2010:BL8970, onder 10 & 11, hierboven onder 40.8.1, behorende bij HR 29 juni 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL8790, hierboven onder 40.8.

⁷⁰ HR 04 september 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA3132, r.o. 3.5.1, NJ 2007/472, hierboven onder 40.3.

⁷¹ HR 26 oktober 1999, ECLI:NL:HR:1999:ZD1636, r.o. 3.3 en 3.5 en HR 3 januari 2006, ECLI:NL:HR:2006:AU6781, r.o. 3.5, hierboven onder 40.2.

⁷² HR 3 januari 2006, ECLI:NL:HR:2006:AU6781, r.o. 3.5, NJ 2006/51, hierboven onder 40.2.

⁷³ HR 9 december 2003, ECLI:NL:HR:2003:AK3574, r.o. 3.8, NJ 2004/199, m.nt. Buruma en HR 11 januari 2011, ECLI:NL:HR:2011:BN2297, r.o. 2.5.2., NJ 2012/297, m.nt. Borgers.

Sv. Bij de beantwoording van die vraag dienen onzes inziens een viertal (samenhangende) factoren in het oog te worden gehouden, te weten:

1. zowel het vervolgingsbegrip als de beklagregeling zijn van oudsher verbonden met de rechtsbescherming;
2. vanuit deze rechtsbeschermingsgedachte dienen ‘hiaten’ in de mogelijkheid tot het instellen van beklag te worden vermeden;
3. de beklagregeling dient zo effectief mogelijk te zijn, en
4. het vervolgingsbegrip in de Nederlandse beklagregeling sluit bij voorkeur aan bij de invulling die het EHRM geeft aan het *criminal charge*-begrip.

Het eerstgenoemde probleem betreffende het gat dat kan ontstaan in de rechtsbescherming van de belanghebbende kan onzes inziens gemakkelijk worden verholpen zonder daartoe een fundamentele wijziging in de regeling van artikel 552a Sv aan te brengen door niet langer onderscheid te maken tussen de termijnen van artikel 552a, derde en vierde lid, Sv. In plaats daarvan moet bij de uitleg van het begrip ‘vervolging’ (terug) aansluiting worden gezocht bij het klassieke vervolgingsbegrip. Daarmee wordt bewerkstelligd dat de termijn van artikel 552a lid 3 Sv in meer gevallen geldt. Het door het openbaar ministerie vorderen van een machtiging van de rechter-commissaris op de voet van artikel 103 respectievelijk 104 Sv moet worden aangemerkt als een daad van vervolging, omdat een rechter(-commissaris) in de zaak wordt betrokken.⁷⁴ De (formele) beslissing van de officier van justitie tot het al dan niet overgaan tot vervolging zal dan minder doorslaggevend worden ten aanzien van de termijnbepaling. Doordat deze termijn van artikel 552a lid 3 Sv doorloopt tot drie maanden ná het eindigen van de vervolging kan geen gat meer ontstaan ten aanzien van de rechtsbescherming van de klager (factoren 1 & 2). Deze uitleg lijkt ook beter aan te sluiten bij de benadering van het EHRM omtrent het *criminal charge*-begrip, omdat de verdachte veelal dicht op het moment van inbeslagname op de hoogte zal raken van de tegen hem gerezen verdenking (factor 4).

Als vervolgens duidelijk is dat de belanghebbende beklag kan instellen tegen het beslag, is van belang dat dit beklag zo effectief mogelijk is (factoren 1 en 3). Zoals eerder geconstateerd lijkt met name het beklag dat ingesteld wordt in de tweejaarstermijn van artikel 552a lid 4 Sv te lijden aan ineffectiviteit, omdat het strafvorderlijk belang in die periode veelal nog aanwezig is en dit belang vaak zwaarder weegt dan het belang van de belanghebbende bij de teruggave van hetgeen is inbeslaggenomen. Ook dit tweede probleem is onzes inziens gemakkelijk op te lossen zonder een fundamentele wijziging in de regeling van artikel 552a Sv, indien door de Hoge Raad een ruimere uitleg zou worden gegeven aan het begrip ‘vervolging’ in het derde en vierde lid van die regeling. In het verlengde van het voorgaande pleiten wij dan ook voor deze ‘ruimere’ uitleg van het vervolgingsbegrip in artikel 552a Sv. Onzes inziens is de praktijk van artikel 552a Sv gediend bij een zodanige uitleg van het begrip, dat de vervolging start op het moment dat het openbaar ministerie een machtiging tot beslaglegging bij de rechter-commissaris vordert en eindigt drie maanden nadat het strafvorderlijk belang is weggevallen. Het probleem met betrekking tot de ineffectiviteit valt daarmee weg, nu de klager altijd een

---

⁷⁴ De Hoge Raad leek deze koers voorheen immers al te varen, zie expliciet HR 4 september 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA3132, r.o. 3.5.1, NJ 2007/472, hierboven onder 40.3. Vgl. ook HR 2 oktober 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA5825, r.o. 3.3.2, hierboven onder 40.4, HR 15 april 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC9406, hierboven onder 40.5, HR 7 juli 2009, ECLI:NL:HR:2009:BI0537, hierboven onder 40.7, met conclusie van A-G Jörg 7 juli 2009, ECLI:NL:PHR:2009:BI0537, onder 6, hierboven onder 40.7.1 en HR 29 juni 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL8790, r.o. 2.5, hierboven onder 40.8, met conclusie van A-G Jörg 29 juni 2010, ECLI:NL:PHR:2010:BL8970, onder 9, hierboven onder 40.8.1.

termijn van drie maanden overhoudt waarin hij kan klagen zonder dat het strafvorderlijk belang hem kan worden tegengeworpen. Voorwaarde voor het doen slagen van deze door ons voorgestelde regeling is echter wel dat de belanghebbende in kennis wordt gesteld van zowel de inbeslagname als het wegvallen van het strafvorderlijk belang (zodat hij na deze laatste kennisgeving op de hoogte is van het binnen drie maanden eindigen van zijn beklagtermijn).⁷⁵ Met die kennisgeving is ook direct het als derde geduide probleem verholpen.

5. Conclusie

Gezien het voorgaande komen wij tot de volgende aanbevelingen omtrent de uitleg van het begrip ‘vervolging’ in de zin van artikel 552a Sv. Wat betreft het startpunt van de beklagmogelijkheid verdient het aanbeveling bij de uitleg van het begrip ‘vervolging’ (terug) aansluiting te zoeken bij het klassieke vervolgingsbegrip, te weten het moment waarop de rechter(-commissaris) in de zaak wordt betrokken. De termijn van artikel 552a lid 3 Sv zal dan vanaf het moment van inbeslagname reeds van toepassing zijn. Voor de belanghebbende is dan nog slechts van belang te weten wanneer de vervolging ten einde is. In deze bijdrage is ervoor gepleit het einde van de vervolging in de zin van artikel 552a, derde en vierde lid, Sv te laten samenvallen met het moment waarop het strafvorderlijk belang wegvalt. Vanaf dat moment heeft de klager nog drie maanden de tijd zijn beklag in te dienen, in welke termijn hem het bestaan van het strafvorderlijk belang niet (meer) kan worden tegengeworpen. Mits de belanghebbende op de hoogte wordt gesteld van zowel de inbeslagname als het wegvallen van het strafvorderlijk belang, zijn de rechtsbescherming van de belanghebbende en de effectiviteit van de beklagregeling gewaarborgd.

---

⁷⁵ Vgl. in soortgelijke zin concl. A-G Jörg 29 juni 2010, ECLI:NL:PHR:2010:BL8790, onder 11, hierboven onder 40.8.1, behorende bij HR 29 juni 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL8790, hierboven onder 40.8.